

Kommunedirektørens orientering om Bleikvassli Gruber AS og kommunens involvering i selskapet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Hemnes kommune

Møtedato

09.04.2025

Saknr

11/25

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/391 - 21

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.
2. Kontrollutvalget sender saken til kommunestyret til orientering.

Vedlegg

Kommunedirektørens skriftlige orientering om Bleikvassli Gruber
Tidslinje av kommunens involvering i Bleikvassli Gruber

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 19. februar 2025 ble det i sak 05/25 - Innspill til kontrollarbeidet, vedtatt å be kommunedirektøren om en skriftlig og en muntlig orientering om Bleikvassli Gruber AS og kommunens involvering i selskapet.

Det ble fattet følgende omforente vedtak:

1. *Kontrollutvalget ber kommunedirektøren gi en skriftlig orientering til sekretariatet 26. mars 2025 og en muntlig orientering i kontrollutvalgets møte 9. april 2025 hvor det kronologisk orienteres om kommunens involvering i Bleikvassli Gruber AS fra første aksjeinnskudd fram til i dag. Dette inkluderer alle politiske vedtak og oppfølging av disse, samt en orientering om kommunens aksjekapital i selskapet.*

Kommunedirektøren har i sin skriftlige orientering anført at kommunen har en demografisk utfordring hvor det vil være en nedgang i antall barn og unge og innbyggere i yrkesaktiv alder, og hvor det vil være en betydelig økning av eldre i kommunen. Det er en utvikling som ikke er bærekraftig. Kommunen har gjennomført flere tiltak for å motvirke demografiutviklingen og tap av arbeidsplasser:

- Boligtilskudd: I perioden 2020-2023 ble det brukt ca. 30.2 mill. kr. finansiert av disposisjonsfond, til ordningen med boligtilskudd.
- Næringsutvikling: I oktober/november 2023 ble det sendt en søknad til Dep om ekstraordinære midler på grunn av «tapte» arbeidsplasser. Før søknaden ble sendt var effektene i en kort tidsperiode minus 148 i effekter sysselsetting. Dette kom på toppen av en jevn nedgang over tid som kvalifiserte kommunen til et fylkeskommunalt utviklingsprogram i årene før søknad til Dep ble sendt. Dep innvilget kommunen 6 mill pr år, forhåpentligvis i en 6 års periode. Disse midlene kan ikke brukes til direkte investeringstilskudd eller støtte lik den Bleikvassli Gruber har mottatt.
- I desember 2023 ble NATRE bygget kjøpt av Hemnes kommune for ca. 17.2 mill. inkludert omkostninger. Bakgrunnen var å skape nye arbeidsplasser.
- Pandemien og en utfordrende situasjon globalt har medført at deler av næringslivet også i Norge har hatt store utfordringer. Det gjelder også næringslivet i Hemnes. Det har vært gjennomført flere «redningsaksjoner» der kommunen har bidratt for å unngå konkurs og tap av arbeidsplasser.
- Dette gjelder også Bleikvassli Gruber. Å sikre arbeidsplasser i Bleikvassli har vært viktig for Hemnes kommune. En av årsaken til dette er bygdas geografiske plassering og mangel på alternative arbeidsplasser.

Kommunedirektøren har sendt en tidslinje av kommunens involvering i Bleikvassli Gruber som oppsummeres slik:

- 06.05.1999: Kjøp av 180 aksjer i Bleikvassli Gruber AS for kr 150.000.
- 19.01.2010: Salg av kommunens 354 aksjer til Bleikvassli Gruber.
- 14.10.2020: 2 mill i tilskudd og 2 mill til deltagelse i aksjeemisjon. Kommunen får plass i styret igjen.
- 27.06.2024: 1 mill. i tilskudd til Bleikvassli Gruber.
- 05.02.2025: Tilbud om kjøp av eiendommen Store Knausen fra Bleikvassli Gruber.

Sekretariatet er blitt tilsendt en anonym henvendelse via et medlem i kontrollutvalget. Det vises i henvendelsen blant annet til at det ble avholdt møte i formannskapet den 4. februar 2025. I dette møtet ble det framlagt sakspapirer direkte i møtet. Sak om kjøp av Store Knausen fra Bleikvassli Gruber ble behandlet som en hastesak jf. kommuneloven § 11-8. Møtet ble lukket og sakstittel og vedtak i saken er ikke offentlig tilgjengelig.

Påfølgende dag, 5. februar 2025, ble det innkalt til et nytt hastemøte for å behandle sak om kjøp av Store Knausen på nytt. I dette møtet ble det vedtatt et rent kjøp av boligen fra Bleikvassli Gruber. Dette grunnet at det i vedtak fra møte 4. februar stod at Bleikvassli skulle kjøpe tilbake Store Knausen innen to år. Sak ble behandlet som fjernmøte, jf. kommuneloven § 11-5. Vedtaket skal legges frem i det neste møtet i det organet som skulle ha avgjort saken, jf. kommuneloven § 11-8. Dette ble ikke gjort i kommunestyret 7. februar 2025.

Sekretariatet har gått gjennom møteinnkallingen og protokollene fra møtene i formannskapet.

- Kommunen har holdt fjernmøte, sekretariatet kan ikke se at kommunen har reglement for avvikling av fjernmøter.
- Møteprotokoll fra 4. februar 2025 inneholder ikke sakstittel eller vedtak. En møtebok skal blant annet inneholde opplysning om hvilke saker som ble behandlet, hvilke vedtak som ble truffet og avstemningsresultatet, jf. kommuneloven § 11-4. Dette gjelder også saker som blir behandlet i lukket møte.
- Vedtak fra møte 5. februar 2025 ble ikke lagt fram i kommunestyrets møte 7. februar 2025. Kommunedirektøren har på henvendelse fra sekretariatet informert om at det skyldes en forglemmelse og at det vil legges fram i førstkommende møte i kommunestyret 11. april 2025.

Kommunedirektøren vil gi en muntlig orientering i kontrollutvalgets møte 9. april 2025. Kontrollutvalget vil få anledning til å stille spørsmål i møtet.

Vurdering

Kontrollutvalget må vurdere om og hvordan det ønsker å følge opp saken videre etter kommunedirektørens muntlige orientering. Kontrollutvalget kan velge ta saken til orientering. Kontrollutvalget kan også velge å sende saken til orientering i kommunestyret om at kommunens saksbehandling i formannskapet i møte 4. og 5. februar 2025 ikke er i henhold til kommunens regelverk når det gjelder rutiner for fjernmøte og manglende informasjon om sakstittel og vedtak, jf. kommuneloven § 11-4.

Sekretariatet vurderer at det siste alternativet er mest hensiktsmessig, og har lagt dette til grunn i forslag til vedtak.